دلاوەر قەرەداغی بە قەڵەمی خۆی

بیست ساڵ دەکەوێتە نێوان شیعری «پەیکەرێک لە باران» یەکەمین شیعری بڵاوکراوەم کە لە دوای ڕاپەڕینەوە نووسیومە و شیعری «هاتن بۆ هەمووان نییە» کە بەم دواییە نووسیومە و بڕیارە لەگەڵ ئەم دۆسییەدا بڵاوبێتەوە. لەنێوان ئەم دوو شیعرەدا کە دوو دەیە دەکات، کەم و زۆر ئەزموونێکی بچکۆلانەم

نازانم چۆن وەڵامی ئەو پرسیارە بدەمەوە ئاخۆ گەر شیعرم نەنووسیبا چیم لەگەڵ ژیاندا کردبا؟

لەگەڵ ترس و نیگەرانی و سەفەردا هەیە، کە تا ڕادەیەک کاریگەرییان بەسەر زوبان و ڕوانینمەوە لە خۆم و لە دونیا و هەنگاوەکانی دواترمەوە جێهێشتووە. زۆر جار ئەو پرسیارەم لێکراوە کە گەر سەفەرت نەکردبا و هەر لێرە بمابایت ئایا هەمان ئەو شیعرانەت دەنووسین کە لەوێ نووسیوتن؟ من یەکسەر لە وەڵامی ئەو پرسیارەدا دەڵێم: هەرگیز! بەڵام ناتوانم بڵێم باشترم دەنووسین یان خراپتر، بەڵام ئەوەی دڵنیام لێی، گەر لێرە مابام هەمان ئەو کەسەی کە ئێستا هەم، نەدەبووم. دڵنیام گەڕانەکانم وەک ئینسانێک لێرە بەرەو هەمان ئەو شوێنەی کە لەوێ بەرەو ئێرەیان هێناوم، نەدەبردم. کاری من لە مانا زۆر سادەکەیدا لەناو کارگەی هەتاوەکەی ژیاندایە، کەرەستەکانی ئیشکردن، گەڕان و ڕوانین و ئەو غەنیمەتانەی کە لە دوای شەڕەکانمەوە لەگەڵ خۆمدا دەیانهێنمەوە سەد دەر سەد هی ژیانن بە شتە هەرە سادە و زۆر بەکارهێنراو و لەبیرکراو و فڕێدراوەکانییەوە... من دادەنەومەوە تا ئەو شتانە هەڵگرمەوە و کۆیانکەمەوە، بیانبەمەوە بۆ ژوورەکەم و لە ئەرزەکەدا بڵاویان بکەمەوە و شتی تریان لێ دروستکەم و بەرپرسیارێتیی تریان پێ ببەخشم. گرەوی ئەوەش تا ڕادەیەک لەوەدایە کە هەوڵ بدەم بە گوێی منالێک ببیستم و بە چاوی منالێک بنۆڕم، هەوڵ بدەم ئەو شتەی کە یەکەم جار بینیومە و بیستوومە، هەمان ئەو شتە نەبێت کە دواتر دەیبیستم و دەیبینم.

بە توندی هەست دەکەم شیعر بە ڕادەیەک بە ژیانەوە پەیوەستی کردووم، کە ئیدی نازانم چۆن وەڵامی ئەو پرسیارە بدەمەوە ئاخۆ گەر شیعرم نەنووسیبا چیم لەگەڵ ژیاندا کردبا؟ لە ڕاستیدا ناوبەناو فۆبیای ئەو لەحزەیە باڵم بەسەردا دەکێشێت، کە ساتەوەختێک بێت و نەتوانم بنووسم، ئەوە ساتەوەختێکە کە پێموایە ئیدی ناتوانم لەگەڵ ژیاندا هەڵبکەم. دیارە ئەزموونی دوو سێ جارێکم هەیە کە بڕیارم داوە نەنووسم، بەڵام هەر زوو وەک ڕۆژووانێکی نەوسن و ئەماتۆر بڕیارەکەم شکاندووەو بە ناچاری دانیشتوومەتەوە لەسەر خوانی نووسین. سەفەر و ژیان لە جوگرافیای تردا بە ڕوویەکی تری ترس و نیگەرانی بە گشتی و بە تایبەتی نیگەرانی لە نووسیندا و ترس لە مردن ئاشنای کردم، بەرکەوتنی من لەو جوگرافیایانەی تردا لەگەڵ ترس و نیگەرانی، بەرکەوتنێکی نزیکتر بەڵام ئاشنایانەتر بوو. هانیدام زۆرتر لەسەر خۆم ڕاوەستم و زیاتر لەگەڵ خۆمدا خەریک بم. نازانم ئەوە تا چەند ڕەنگدانەوەی بەسەر ژیان و کاری ئەدەبیمەوە هەبووە، بەڵام وەک کەسێتی هەست دەکەم ئارامترم و لە شتێک لەو ترس و نیگەرانییەی پێشووی تێپەڕاندووم، کە لێنەدەگەڕا دەستکراوەتر و ئازادتر بم.

ئەزموونێکی بچکۆلەم لەگەڵ کاری وەرگێڕاندا هەیە و بە گوێرەی توانا و دەسەڵات بەسەردا شکان، چەند کارێکی کەمم کردوون. لە ڕاستیدا حەز بە کاری وەرگێڕان دەکەم و ئاسۆیەکی ترم بۆ دەربڕین بۆ واڵا دەکات، بەڵام نایشارمەوە کە هێندەی شیعرنووسین چێژی لێ نابەم. کە وەرگێڕان دەکەم هەست دەکەم کەسێکی پیر و خۆپەرستی کتێب کۆکەرەوەم، بەڵام کە شیعر دەنووسم هەست دەکەم منال و ئازادم و لە شادمانییدا ئەوەنییە باڵ بگرم. وەرگێڕان واتە دانیشتن لەسەر مێزی نووسین و بڵاوکردنەوەی فەرهەنگەکانی زمان بە دەوری خۆتدا و لە تاقە شوێنێکدا جێگیربوون، بەڵام شیعرنووسین واتە گەڕان و ڕوانین و گەمە

من دادەنەومەوە تا ئەو شتانە هەڵگرمەوە و کۆیانکەمەوە، بیانبەمەوە بۆ ژوورەکەم و لە ئەرزەکەدا بڵاویان بکەمەوە و شتی تریان لێ دروستکەم و بەرپرسیارێتیی تریان پێ ببەخشم. گرەوی ئەوەش تا ڕادەیەک لەوەدایە کە هەوڵ بدەم بە گوێی منالێک ببیستم و بە چاوی منالێک بنۆڕم، هەوڵ بدەم ئەو شتەی کە یەکەم جار بینیومە و بیستوومە، هەمان ئەو شتە نەبێت کە دواتر دەیبیستم و دەیبینم

و له كرۆكی ژیان لەزەت بردن. نزیكەی هەشت مانگێكە بەهۆی كارێكی تایبەتەوە گەڕاومەتەوە و لێرەم، بەڵام نایشارمەوە و وەك لە شوێنێكی تریشدا گوتوومە هەمیشە كە لە شوێنێك دەبم بیری خۆم دەكەم لە جێگەیەكی تر... لە ماوەی ئەو هەشت مانگەدا، شەش مانگی بۆ جێگەیەك گەڕام بە كرێ لێی بژیم و خۆم بم و نزیكی دایكم بم، خۆشبەختانە لەم ڕۆژانەدا دەستم كەوت و ئیدی دەتوانم گوێ لە مۆسیقا بگرم و فیلم ببینم و وردە وردەش بكەومە تەواوكردنی ئەو یەك دوو نووسینە درێژەی كە بەر لە گەڕانەوەم دەستم پێكردبوون.
لە ماوەی ئەو هەشت مانگەدا شتێكم لەسەر بێ ماڵی لە نیشتمانی خۆمدا ئەزموون كرد و زانیم چ ئەزموونێكی دڵڕەقانەیە لە نیشتمانی خۆتدا بێ ماڵ بوون، نایشارمەوە ئەو ئەزموونە لە دەرەوە و لە وڵاتی دووەممدا لە سوێد بەهەمان ئەم قەسوەتەی ئێرە نەبووە... ئێستا دەتوانم باشتر لەو حاڵەتە تێبگەم و گلەییش لە هەندێ كەس نەكەم، كە ناتوانن بەرگەی بگرن.
ئەو هەشت مانگەی لێرەم، پڕ بوو لە شتی خۆش و ناخۆش.. شتە ناخۆشەكان وەلا دەنێم بۆ كات و دەرفەتێكی ئارامتر و شتە خۆشەكان وەك واگۆنی قەتارێك لەبەردەم خۆمدا ریز دەكەم... سوپاسگوزارم كە شتە خۆشەكان زۆرتر بوون و زۆر چێژم لێیان برد.. هەر بۆ نموونە ناسینی كۆمەڵێك گەنج و ئاشنابوون بە ڕۆحی جوانیان، پیاسەی درێژ بە جادده خەمگینەكانی ئێوارانداـ شەوە شیعرەكەی ناوەڕاستی مانگی دیسامبەری ساڵی رابردوو لە گەلەری ئارام و ئێوارە كۆڕەكانی رواندز و سۆران و هەولێر و دەربەندیخان...
بیریم نەچێت ئەم دۆسییەش كە هاوڕێیانم لە گەلاوێژی نوێ پێشنیاریان كرد، یەكێكی تر بوو لە ساتەوەختە خۆشەكان....

دلاوەر قەرەداغی

٢٣ی ئایاری ٢٠١١

سلێمانی